

ZAGADNIENIA GOSPODARCZE

w świetle prasy i literatury ekonomicznej zagranicą

Nr 12
Rok V

S p i s r z e c z y :

Źródła finansowania inwestycji.
Akumulacja środków przeznaczonych na budownictwo.

Akumulacja rozdziału V-go
z książki pod red. doc. I. D.
Szera p. t. "Finansowanie
budownictwa przemysłowego"
(Finansirovanje promyszlen-
nowo stroitelstwa). Gosfin-
izdat, Moskwa 1947.

R o z d z i a ł V.

Źródła finansowania inwestycji. Akumulacja środków, przeznaczonych na budownictwo.

§ 1. Ogólna charakterystyka źródeł finansowania inwestycji.

Uprzemysłowienie socjalistyczne ZSRR wymagało olbrzymich środków. Kraje kapitalistyczne tworzyły zwykle swój przemysł ciężki kosztem rabowania kolonii, kosztem kontrybucji, ściąganych od pokonanych narodów oraz drogą pożyczek zagranicznych. W przeciwieństwie do kapitalistycznych metod uprzemysłowienia Kraj Rad, dzięki wyższości swego ustroju społecznego, czerpał środki na potrzeby uprzemysłowienia ze środków wewnętrznych.

Towarzysz Stalin w mowie swej na zebraniu przedwyborczym wyborców Stalinowskiego okręgu wyborczego w Moskwie w dniu 9 lutego 1946 z najwyższą jasnością uwydatnił najważniejsze różnice radzieckiej metody uprzemysłowienia od metod kapitalistycznych.

" Radziecka metoda uprzemysłowienia kraju różni się radykalnie od kapitalistycznej metody uprzemysłowienia. W krajach kapitalistycznych uprzemysłowienie rozpoczyna się zwykle od przemysłu lekkiego. Ponieważ przemysł lekki wymaga mniejszych nakładów i kapitał obraca się szybciej, osiągnięcie zaś zysku jest sprawą łatwiejszą, niż w przemyśle ciężkim, przeto przemysł lekki staje się tam pierwszym obiektem uprzemysłowienia. Dopiero po upływie długiego czasu, w ciągu którego przemysł lekki akumuluje zyski i koncentruje je w bankach, dopiero potem następuje kolej przemysłu ciężkiego i rozpoczyna się stopniowe przepompowywanie akumulacji do przemysłu ciężkiego w tym celu, by stworzyć warun-

x) Finansирование Промышленного Строительства, Госфиниздат, Москва 1947.

ki do jego rozwoju. Jest to jednak proces długotrwały, wymagający dużego okresu - kilku dziesięcioleci, w ciągu których musi się czekać na rozwój przemysłu lekkiego i wegetować bez ciężkiego przemysłu".¹⁾

Zadania obrony ZSRR wymagały szybkiego rozwoju przemysłu ciężkiego. Partia bolszewicka pamiętała wskazania Lenina, że bez ciężkiego przemysłu nie można obronić niezależności kraju i że bez niego zginąć może ustrój radziecki. Oto dlaczego partia rozpoczęła uprzemysłowienie kraju od rozwoju przemysłu ciężkiego.

Uprzemysłowienie socjalistyczne realizowano i realizuje się nadal w ZSRR kosztem akumulacji socjalistycznej uspołecznionej gospodarki narodowej, a przede wszystkim - kosztem akumulacji wewnętrznej przedsiębiorstw przemysłowych oraz mobilizacji środków ludności. Gwarancją wzrostu akumulacji socjalistycznej jest głównie zwiększanie się produkcji i obrotu towarowego, wzrastanie wydajności pracy i zmniejszanie się kosztu własnego produkcji.

W latach Wojny Narodowej akumulacja socjalistyczna umożliwiła wykonanie olbrzymiego programu budownictwa wojennego i robót przy odbudowie wyzwolonych okręgów. Chcąc scharakteryzować rolę, która gra akumulacja wewnętrzna przemysłu w ogólnym dochodzie w budżecie państwowym, wystarczy stwierdzić, że same tylko wpływy z podatku obrotowego i odpisów z zysków wyniosły w r. 1945 niemal połowę ogólnej sumy dochodów budżetu państwowego ZSRR.

Ustawa o pięcioletnim planie odbudowy i rozwoju gospodarki ZSRR na lata 1946-1950 przewiduje konieczność zapewnienia szybkiego tempa akumulacji i ustala, jak wspomnieliśmy wyżej, wielkość scentralizowanych inwestycji w okresie pięcioletnim na sumę 250,3 miliarda rubli.

Akumulację socjalistyczną, redystrybuowaną przez budżet pań-

1) J. Stalin. Mowa na przedwyborczym zebraniu wyborców Stalinowskiego okręgu wyborczego m. Moskwy, dn. 9. II. 1946.

stwowy, będący jednym z głównych narzędzi redystrybucji dochodu narodowego - skierowuje się w znacznym stopniu na budownictwo. Nawet w okresie Wielkiej Wojny Narodowej nakłady na budownictwo w r. 1944 wyniosły 29 mld rb., a w tej liczbie z budżetu - 23 mld rb. Według planu na rok 1947 rozmiar finansowania scentralizowanych inwestycji ustalono na 58,8 mld rb., a w tym dotacje budżetowe stanowiły 49,2 mld. rubli.

Obok dotacji budżetowych, głównym źródłem finansowania inwestycji są odpisy amortyzacyjne przedsiębiorstw w zakresie ich działalności podstawowej oraz osiągany przez nie zysk. Przedsiębiorstwa pokrywają inwestycje przede wszystkim z własnego zysku, a w części brakującej - z dotacji budżetowych. Możliwość budowania z własnej akumulacji jest bodźcem do zwiększenia rentowności przedsiębiorstw.

Prócz dotacji budżetowych i własnych nakładów organizacji gospodarczych, przeznaczają się na finansowanie inwestycji środki, pochodzące z mobilizacji zasobów wewnętrznych oraz środki z t.zw. "innych źródeł" (zbyt oddanego mienia przedsiębiorstw czynnych, nieodpłatnie otrzymane materiały, okazyjne wydobywanie kopalin, sumy zwrotne, zysk (oszczędność) z budownictwa, prowadzonego sposobem gospodarczym).

Ogólna suma nakładów na inwestycje i źródła ich finansowania znajdują swój wyraz w ogólnych planach finansowych ministerstw, centralnych zarządów i przedsiębiorstw; plany te sporządza się w postaci bilansu dochodów i rozchodów. Nakładów na inwestycje i źródeł ich pokrycia nie wyodrębnia się w bilansie dochodów i rozchodów w osobnym dziale, lecz wykazuje się je w liczbie innych pozycji dochodów i rozchodów ministerstwa. Przytaczamy niżej przykładowy schemat tych pozycji w bilansie dochodów i rozchodów:

D o c h o d y	mln. rb.	R o z c h o d y	mln. rb.
Zysk (oszczędność) na robotach kapitalnych wykonywanych sposobem gospodarczym	15	Roboty kapitalne (planowe)	980
Inne źródła finansowania inwestycji	35	Mobilizacja zasobów wewnętrznych przy robotach kapitalnych (mobilizacja -, immobilizacja +)	- 20
		W tej liczbie zmiana rezerwantów materiałów normowanych i pozycji rozliczeniowych w aktywach (spadek -, wzrost +)	- 20
		Poza sumą rozchodów wykazuje się :	
		Z ogólnej sumy rozchodów pokrywa się z wewnętrznego podziału w ministerstwie dochodów następujące roboty, finansowane z :	
		odpisów amortyzacyjnych zysku	200 60
		<u>Stosunki wzajemne z budżetem.</u>	
		Dotacje z budżetu na budownictwo	650

Dane bilansu dochodów i rozchodów wykazują, że przy planie inwestycyjnym, wynoszącym 980 mln.rb., zapotrzebowanie na środki pieniężne wynosi 960 mln rb. (20 mln.rb. zmobilizowane być musi w samej budowie) po uwzględnieniu zaś zaplanowanej oszczędności (15 mln.rb.) - 945 mln.rb.

Inne źródła pokrycia: (w mln.rb.)

Odpisy amortyzacyjne	200
Odpisy z zysków	60
Inne źródła	35
Dotacje budżetowe	650

razem 945

Udział własnych nakładów organizacji gospodarczych w ogólnej sumie finansowania inwestycji przez Bank Przemysłowy wzrastał z roku na rok. Potwierdzają to przytoczone niżej dane, charakteryzu-

jace udział dotacji budżetowych i własnych nakładów organizacji gospodarczych (łącznie ze środkami, pochodzącymi z innych źródeł finansowania inwestycji) w łącznej sumie finansowania robót kapitalnych w okresie szeregu lat :

Tablica 4

L a t a	w %	
	Dotacje budżetowe	Własne nakłady organizacji gospodarczych oraz środki z innych źródeł
1 9 3 9	79,2	20,8
1 9 4 0	74,2	25,8
1 9 4 1	76,1	23,9
1 9 4 2	67,0	33,0
1 9 4 3	61,4	38,6
1 9 4 4	76,2	23,8
1 9 4 5	80,7	19,3

Wzrost odsetka dotacji budżetowych w latach 1944 i 1945 tłumaczy się gwałtownym wzrostem planów inwestycyjnych. W niektórych ministerstwach udział środków własnych w ogólnej kwocie finansowania inwestycji jest jeszcze wyższy. W 1940 r. Bank Przemysłowy zgromadził na inwestycje przeszło 7,9 mld. rubli środków organizacji gospodarczych.

Duży udział własnych środków organizacji gospodarczych w ogólnej sumie finansowania inwestycji wykazuje, jak ważną rolę odgrywa w przebiegu bez zakłóceń finansowania inwestycji wpływ we właściwym czasie tych środków do Banku Przemysłowego. Bo rzeczywiście - założmy, że na wykonanie robót kapitalnych w danym przedsiębiorstwie przewidziano w planie kwartalnym, jako źródła finansowania, dotacje budżetowe w kwocie 1,8 mln rb., i środki własne przedsiębiorstwa w kwocie 1,2 mln rb. Przedsiębiorstwo nie wkłada własnych środków w budowę, wydatki zaś, związane z robotami kapitalnymi, czyli zakup materiałów, płace robotników i urzędników itd., pokrywa z dotacji budżetowych. Mijają dwa miesiące kwartalu, dotacje budżetowe są w całości wyczerpane i przedsiębiorstwo nie może kontynuować robót wskutek niewypłacenia odpisów amortyzacyjnych i zysków, przeznaczonych na budowę.

Jednakże państwo ponosi szkodę i w tych przypadkach, gdy przedsiębiorstwo wpłaca wprawdzie własne środki, przeznaczone na

budownictwo, lecz środki te wpływają z opóźnieniem w stosunku do ustalonych terminów. Zakładamy, że przedsiębiorstwo, mając obowiązek wpłacania własnych środków od początku kwartału, zaczęło je wpłacać faktycznie dopiero od drugiego miesiąca tegoż kwartału. Lecz chociaż roboty kapitalne nie będą wstrzymane, to nieskuteczne byłoby sądzić, że w tym przypadku wszystko jest w porządku, ponieważ wskutek opóźnionej wpłaty środków własnych wydawałoby się na budowę w pierwszym miesiącu kwartału tylko dotacje budżetowe. Tak więc niezakończony przebieg finansowania inwestycji oraz interes budżetu zależy od punktualnego i w pełnej sumie dopływu własnych środków organizacji gospodarczych, przeznaczonych na budowę.

Bank Przemysłowy, finansujący budownictwo przemysłowe, komunikacji i łączności, koncentruje u siebie wszystkie środki, przeznaczone na to budownictwo, a w tym i własne wkłady organizacji gospodarczych. Jednym z najważniejszych zadań Banku Przemysłowego jest tak zorganizować gromadzenie środków własnych organizacji gospodarczych, by wpływały one w pełni i w ustalonych terminach, odpowiednio do planu finansowania inwestycji.

§ 2. Odpisy amortyzacyjne.

Majątek trwały przedsiębiorstwa (budynki, maszyny) zużywa się stopniowo w procesie produkcji, przenosząc w odpowiednich częściach swą wartość na produkt gotowy. Celem rekompensowania zużycia majątku trwałego w przedsiębiorstwach tworzy się fundusze amortyzacyjne, powstające z odpisów, włączanych do kalkulacji kosztu własnego produktu. Fundusze amortyzacyjne wykorzystuje się na remont kapitalny, tj. w tym celu, by utrzymywać majątek trwały w stanie niezbędnym do normalnego funkcjonowania przedsiębiorstwa.

Fundusze amortyzacyjne służą również do wymieniania zużytych obiektów majątku trwałego. I jeżeli odpisy amortyzacyjne akumulują się i zużywają na remont kapitalny systematycznie w ciągu całego okresu użytkowania majątku trwałego, to zapotrzebowanie na tę część funduszu amortyzacyjnego, która przeznaczona jest do wymiany zużytych środków trwałych, powstaje dopiero po upływie, być może, wieloletniego okresu, gdy następuje konieczność renowacji tych środków. W warunkach gospodarki socjalistycznej, gdzie przedsiębiorstwa państwowe są własnością całego narodu, wolno czasowo część amortyzacji, przeznaczoną na roboty kapitalne danego przedsiębiorstwa, zużytkować można - w trybie planowej redystrybucji - do budowy innego przedsiębiorstwa.

Przeciętna stopę corocznych odpisów amortyzacyjnych oraz przeciętny odsetek funduszu amortyzacyjnego, przeznaczony na remont kapitalny, zatwierdziła dla ministerstw i ich zarządów centralnych, uchwała RKL ZSRR z dn. 8.I.1938 " O wykorzystaniu odpisów amortyzacyjnych i o ulepszeniu remontu w przedsiębiorstwach przemysłowych". Stopę amortyzacji zatwierdza się w postaci odsetka wartości pierwotnej czynnych obiektów majątku trwałego. Części odpisów amortyzacyjnych - przeznaczone na finansowanie inwestycji i przeznaczone na finansowanie remontu kapitalnego - są różne w poszczególnych ministerstwach i centralnych zarządach. Tak np. w przemyśle ciężkim ogólna stopa amortyzacji wynosi 5,6 % pierwotnej wartości majątku trwałego, z których przeznacza się 2,4 % na remont kapitalny i 3,2 % na finansowanie inwestycji. W przemyśle budowy maszyn stopa amortyzacji zatwierdzona jest w wysokości 5,5 %, z których na finansowanie remontu kapitalnego przeznacza się 2,2 %, na budownictwo zaś - 3,3 % itd.

Odpowiednio do zatwierdzonej normy, przedsiębiorstwa zaliczają i wprowadzają do bilansu odrębnie sumę odpisów amortyzacyjnych, przeznaczona na budownictwo i odrębnie sumę na remont kapitalny.

Amortyzacja w części swej, przeznaczonej na remont kapitalny, może być, z reguły, wykorzystana tylko przez to przedsiębiorstwo, które dokonało jej odpisu; część zaś odpisów amortyzacyjnych, przeznaczona na budownictwo, wykorzystać można zarówno na budowę przedsiębiorstwa, które odpisów dokonało/i na budowę innych przedsiębiorstw tegoż zarządu centralnego lub ministerstwa.

Zakładmy, że zakład przemysłowy Nr 1 odpisuje w ciągu roku 2 mln. rb. amortyzacji, w czym 600 tys. na remont kapitalny i 1,4 mln. na budownictwo. Zakład ten jest niedawno uruchomiony i nie potrzebuje dotacji na nowe inwestycje (tj. na wymianę urządzeń, rozszerzenie i budowę nowych oddziałów itp.). Do tegoż zarządu centralnego należy zakład przemysłowy Nr 2, który dokonał amortyzacji na 1,5 mln. rb., z czego na remont kapitalny 600 tys. rb. i na budownictwo 900 tys. rb. Zakład Nr 2 czynny jest od dawna i wymaga nakładów inwestycyjnych na sumę 2,5 mln. rb. W tym przypadku część amortyzacji zakładu Nr 1, przeznaczona na budownictwo, wykorzystać można na inwestycje w zakładzie Nr 2. W ten sposób budow-

nictwo, podjęte przez zakład Nr 2, finansowane będzie z następujących źródeł:

suma amortyzacji przeznaczona na budownictwo, a odpisana przez zakład Nr 2 i wpłacona do Banku Przemysłowego celem wykorzystania na miejscu w zakładzie - 900 tys. rb.;

suma amortyzacji odpisana przez zakład Nr 1, którą zakład Nr 2 otrzyma od centralnego zarządu w trybie scentralizowanej redystrybucji, a która wynosi 1,4 mln rb.;

dotacje budżetowe na niepokryta część inwestycji - 200 tys. rb.
przykładzie

W przytoczonym zakład Nr 1 nie potrzebuje inwestycji, a więc całą sumę jego odpisów amortyzacyjnych, przeznaczoną na budownictwo, można redystrybuować w trybie scentralizowanym. Często zdarzają się przypadki, że przedsiębiorstwa wymagają nowych inwestycji, lecz w kwocie mniejszej od sumy ich odpisów amortyzacyjnych. Załóżmy, że dla zakładu, który zakumulował w ciągu roku 1,4 mln. rb. odpisów amortyzacyjnych na cele inwestycyjne, plan przewiduje inwestycje w wysokości 1 mln. rb. Wówczas pozostaje w tym zakładzie na cele scentralizowanej redystrybucji przez centralny zarząd tylko 400 tys. rb.

Odpisy amortyzacyjne może redystrybuować w trybie scentralizowanym, odpowiednio do zatwierdzonych planów finansowych, każda organizacja nadrzędna pomiędzy podległe jej jednostki, np. trust albo kombinat pomiędzy podległe mu przedsiębiorstwa, zarząd centralny - - pomiędzy podległe mu trusty lub przedsiębiorstwa; ministerstwa - pomiędzy zarządy centralne. Amortyzację redystrybuowaną w trybie scentralizowanym nazywamy scentralizowaną - w odróżnieniu od amortyzacji, która dane przedsiębiorstwo wykorzystuje na miejscu.

Amortyzację, przeznaczoną na budownictwo przedsiębiorstw przemysłowych, komunikację i łączność, wnosi się w całości do Banku Przemysłowego - niezależnie od tego, czy jest wykorzystywana przez akumulujące przedsiębiorstwo na miejscu, czy jest redystrybuowana w trybie scentralizowanym.

§ 3. Z y s k.

Zysk przewiduje się w planach organizacji gospodarczych, jako wynik wykonania przez nie zadań według ilościowych i jakościowych wskaźników planów produkcyjnych. Przedsiębiorstwa, które nie wykonu-

ja ustalonych w planie zadań w zakresie produkcji i kosztu własnego, mogą uzyskać część tylko przewidzianego w planie zysku, albo mogą mieć stratę zamiast zysku.

Zysk przedsiębiorstwa czynnego dzieli się zwykle pomiędzy cele następujące: na stworzenie funduszu dyrektora przedsiębiorstwa (a w zleceńbiorecznych organizacjach budowlano-montażowych - funduszu naczelnika); na przyrost własnych środków obrotowych przedsiębiorstwa (w wysokości, przewidzianej w planie); na finansowanie inwestycji i odprowadzenia do budżetu.

Tak samo, jak amortyzację, zysk w jego części przeznaczonej na inwestycje, przedsiębiorstwo wykorzystuje przede wszystkim na finansowanie własnego budownictwa. W tym przypadku przedsiębiorstwo wpłaca swój zysk do właściwego oddziału (filii) Banku Przemysłowego i wykorzystuje go na miejscu). Zysk zaakumulowany przez jedno przedsiębiorstwo można również wykorzystać na finansowanie inwestycji innego przedsiębiorstwa, należącego do tegoż trustu lub centralnego zarządu. W tym przypadku przedsiębiorstwo przelewa zysk na scentralizowane konto trustu lub centralnego zarządu, z którego to konta przekazuje się środki na finansowanie tej organizacji gospodarczej, której są one niezbędne na cele inwestycyjne. Zysk, redystrybuowany w trybie scentralizowanym, nazywa się "scentralizowanym".

§ 4. Kontrola wpływu własnych wkładów wykorzystywanych przez przedsiębiorstwo na miejscu.

Bank Przemysłowy czuwa nad terminowym wpływem do Banku własnych wkładów organizacji gospodarczych ^{przewidywanych} w zatwierdzonych kwartalnych planach, a przeznaczonych na inwestycje.

Wysokość sum amortyzacji lub zysku, przeznaczonych na finansowanie inwestycji, określa się w rocznych bilansach dochodów i rozchodów ministerstw, sporządzanych z podziałem na kwartały. Zgodnie z zatwierdzonymi planami Ministerstwa Finansów ZSRR (a w zakresie przedsiębiorstw, podlegających władzom republikańskim i miejscowym - ministerstwa finansów republik związkowych i miejscowe wydziały finansowe) podaje do wiadomości zarządowi Banku Przemysłowego/ albo - w zakresie budownictwa, podlegającego władzom republikańskim i miejscowym oddziałom (filiom) tego Banku/, kwoty amortyzacji i zysku, przypadające

do wpłaty do Banku Przemysłowego w zakresie każdego ministerstwa (bez podziału na scentralizowane i miejscowe wkłady własne), kwoty dotacji budżetowych i innych źródeł finansowania. Kwoty te podaje się w planach finansowania inwestycji na formularzu Nr 12. (str.31). Ministerstwa składają Bankowi Przemysłowemu limity na formularzu Nr 5, w których wykazuje się przypadające do wpłaty do Banku Przemysłowego kwoty amortyzacji i zysku z każdego centralnego zarządu oraz każdego przedsiębiorstwa, podlegającego bezpośrednio ministerstwu. Zwykle limity, podane w formularzu Nr 5 przez ministerstwa, nie są podzielone na środki własne, wykorzystywane na miejscu i scentralizowane. Nie zachodzi też tego potrzeba, ponieważ podział ten przeprowadzić może centralny zarząd, który bezpośrednio planuje źródła finansowania swych inwestycji i redystrybuuje pomiędzy swe przedsiębiorstwa niewykorzystane przez nie na miejscu amortyzację i zysk.

Ministerstwa wyodrębniają w limitach, podanych w formularzu Nr 5, scentralizowaną amortyzację albo zysk w tym tylko przypadku, gdy redystrybuują własne wkłady organizacji gospodarczych pomiędzy centralnymi zarządami (lub przedsiębiorstwami), czyli przekazują amortyzację lub zysk danego przedsiębiorstwa, podległego danemu centralnemu zarządowi, na cele finansowania budowy, podległej innemu centralnemu zarządowi.

Zarząd Banku Przemysłowego (w zakresie ministerstw związkowych i RSFR) lub właściwe oddziały (kontory) Banku Przemysłowego (w zakresie republikanckich ministerstw innych związkowych republik) kontrolują czy sumy środków własnych, wykazane w limitach formularza Nr 5, odpowiadają sumom, podanym Bankowi Przemysłowemu przez Ministerstwo Finansów ZSRR lub Ministerstwa finansów republik radzieckich w planach, ujętych w formularzu Nr 12. Jeżeli różnice nie ma, to bank otrzymuje od centralnych zarządów roczne i kwartalne limity, podane w formularzu Nr 5, a zawierające podział źródeł i sum finansowania, w tej liczbie również amortyzacji i zysku. W limitach tych centralny zarząd podaje, jakie kwoty amortyzacji i zysku wpłynąć mają celem wykorzystania ich na miejscu i jakie sumy otrzymają budowy ze scentralizowanej amortyzacji i zysku.

Oddział (filia) Banku Przemysłowego, po otrzymaniu od zarządu centralnego (trustu) limitu na formularzu Nr 5 z podziałem środków własnych -scentralizowanych i miejscowych - między budowy, przesyła

ZSRR
MINISTERSTWO FINANSÓW
Departament Budżetowy

Formularz Nr 12

15.IV.1947

Nr RM-394

Plan finansowania inwestycji
Ministerstwa

w rublach

	1947	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.
	Plan	Plan	Plan	Plan	Plan
Wielkość robót	212.300.000	50.581.000	51.369.000	60.050.000	50.300.000
Budżet związkowy	90.140.000	24.861.000	25.049.000	25.790.000	14.440.000
Fundusz rezerwowy RKL ZSRR	-	-	-	-	-
Wysk	30.820.000	8.220.000	6.570.000	10.910.000	5.120.000
Amortyzacja	62.540.000	14.200.000	13.150.000	13.050.000	22.140.000
.					
.					
<u>Razem z tytułu finansowania:</u>	183.500.000	47.281.000	44.769.000	49.750.000	41.700.000
Wysk w zakresie robót wykonywa- nych sposobem gospodarczym . .	2.400.000	500.000	700.000	700.000	500.000
oszczędność wsku- tek obniżenia ko- sztu budowy	4.000.000	800.000	1.200.000	1.200.000	800.000
ne źródła. . .	2.600.000	-	500.000	1.000.000	1.100.000
Mobilizacja zasó- w wewnętrznych	19.800.000	2.000.000	4.200.000	7.400.000	6.200.000
W tej liczbie niżenie aktywów	19.800.000	2.000.000	4.200.000	7.400.000	6.200.000

Otworzyć kredyt z budżetu związkowego na II kwartał 1947 z dnia-
ku 29 § art.13, symbol w kwocie 25.049.000 rb. i z
funduszu rezerwowego RKL ZSRR, dział 53, symbol w kwocie
..... rb. Razem dwadzieścia pięć milionów czterdzieści tysięcy rb.

Naczelnik Wydziału
/podpis/

Pieczęć

Główny Księgowy
/podpis/

ze swej strony takie limity oddziałom (filiom) Banku Przemysłowego, obsługującym bezpośrednio te budowy. Oddział (filia) Banku Przemysłowego po otrzymaniu limitu na formularzu Nr 5 organizuje nadzór nad terminowym wpływem przewidzianych w planie środków własnych, które mają być wpłacone celem wykorzystania ich na miejscu. Od organizacji gospodarczych, dla których nie przewiduje się inwestycji, oddział (filia) nie wymaga wpłaty środków własnych na miejscu.

Tryb wpłacania przez przedsiębiorstwa środków na inwestycje i wynikające stąd funkcje kontrolne Banku Przemysłowego określa instrukcja Komisarza Ludowego Finansów ZSRR z dn. 19.V.1944 "W przedmiocie wpłaty do banków inwestycyjnych środków przedsiębiorstw i organizacji gospodarczych na nakłady inwestycyjne".

Przedsiębiorstwa wypłacać muszą sumy amortyzacji co dekadę, czyli 10, 20 i 29-go dnia każdego miesiąca. Każda wpłata powinna być równa 1/9 części planu kwartalnego.

Do kontrolowania wpływu amortyzacji nie wystarcza oddziałowi Banku Przemysłowego posiadanie limitów, wykazanych w formularzu Nr 5. Kwota amortyzacji, rzeczywiście odpisana przez przedsiębiorstwo, nie zawsze odpowiada sumie, przewidzianej w planie. Wyżej już zaznaczyliśmy, że odpisy amortyzacyjne oblicza się według pewnych norm, biorąc za punkt wyjścia wartość środków trwałych przedsiębiorstwa. Przy opracowaniu planu odpisów amortyzacyjnych bierze się pod uwagę nie tylko środki trwałe, które już są w eksploatacji, lecz również i te (jak np. wykonywane nowe oddziały lub nowe urządzenia), które muszą być włączone do procesu produkcyjnego w ciągu planowanego okresu.

Może jednak się zdarzyć, że środki trwałe odda się do eksploatacji przed upływem wyznaczonego terminu. W tym przypadku suma amortyzacji faktycznie odpisanej przez przedsiębiorstwo będzie, oczywiście, wyższa od zaplanowanej. W innych przypadkach środki trwałe mogą być oddane do eksploatacji później, niż przewidziano w planie, a wtedy faktyczna suma odpisów amortyzacyjnych będzie mniejsza od przewidzianej w planie.

Jaka sumę odpisów amortyzacyjnych przedsiębiorstwo wpłacić musi do Banku Przemysłowego: podana w limicie formularza Nr 5, czy zaliczona faktycznie? Aby na pytanie to odpowiedzieć, należy wyjaśnić, co nastąpiłoby w tym przypadku, gdyby Bank Przemysłowy żądał kwoty odpisów amortyzacyjnych, równej kwocie zaplanowanej, niezależnie od kwoty amortyzacji, która przedsiębiorstwo odpisało faktycznie i przeznaczonej na inwestycje.

Załóżmy, że przedsiębiorstwo odpisało na amortyzację tylko 450 tys. rb., lecz wpłaciło do Banku Przemysłowego na finansowanie inwestycji całą przewidzianą w planie kwotę amortyzacji 500 tys. rb. To znaczy, że przedsiębiorstwo wpłaciło do Banku na finansowanie inwestycji nie sumę odpisów amortyzacyjnych, lecz 80 tys. z własnych środków obrotowych, do czego nie miało prawa. Załóżmy, że to samo przedsiębiorstwo odpisało na amortyzację, przeznaczoną na inwestycje, 600 tys. rb., czyli o 100 tys. więcej, niż przewidziano w planie, ale wpłaciło do Banku Przemysłowego tylko 500 tys. rb. W tym przypadku przedsiębiorstwo miałoby do swej dyspozycji nadmierne środki obrotowe, którymi nie ma ono prawa dysponować, ponieważ ta amortyzacja ma określone przeznaczenie i może być wykorzystana tylko na finansowanie inwestycji. Oto dlaczego przedsiębiorstwo musi wpłacać do Banku Przemysłowego całą sumę rzeczywiście zaliczonych odpisów amortyzacyjnych.

Oddział (filia) Banku Przemysłowego przed otrzymaniem danych (raportu) o wysokości faktycznie zaliczonej amortyzacji otrzymuje co dekadę wpłaty amortyzacji w granicach sum, przewidzianych w planie. Po otrzymaniu raportu oddział (filia) kontroluje, czy wpłacona suma amortyzacji odpowiada sumie faktycznie odpisanej.

Wymagając od organizacji gospodarczych wpłaty amortyzacji w wysokości faktycznie odpisanej, oddział (filia) wydaje im środki na budownictwo tylko w granicach sum, przewidzianych w limitach formularza Nr 5 na odpowiedni kwartał. Nadwyżkę amortyzacji, która wpłynęła ponad sumę przewidzianą w planie kwartalnym, filia przelewa na konto właściwego trustu (centralnego zarządu, kombinatu) w oddziale (filii) Banku Przemysłowego w siedzibie tego trustu.

Jeżeli oddział (filia) Banku Przemysłowego nie otrzyma we

właściwym terminie limitu (form.Nr 5) dla niektórych budów, to żąda ona od tych przedsiębiorstw dekadowych wpłat amortyzacji w wysokości jednej trzeciej sumy faktycznie odpisanej za ostatni miesiąc, dla którego opracowane są dane sprawozdawcze (raporty).

Oddział (filia) Banku Przemysłowego czuwa nad tym, by organizacje gospodarcze wpłacały zyski, przeznaczone na budownictwo, w kwocie, wykazanej w limicie formularza Nr 5. Zyski jednak, tak samo, jak i amortyzację, organizacje gospodarcze mają obowiązek wpłacać tylko w wysokości akumulacji rzeczywistej. Kwota faktycznie zakumulowanego zysku może nie odpowiadać kwocie, przewidzianej w planie. Jeżeli przedsiębiorstwo nie wykonywało ustalonych w planie zadań w zakresie wielkości produkcji i kosztu własnego, to osiągnie mniejszy zysk i w tym przypadku wpłaca odpowiednio mniejszą kwotę do Banku Przemysłowego na finansowanie inwestycji.

Planowanie oraz określenie wysokości i terminów wpłat zysku na cele budownictwa różni się od trybu ustalonego dla odpisów amortyzacyjnych. Tym się tłumaczy różnica wymagań Banku Przemysłowego w stosunku do wpłaty amortyzacji i zysku. Amortyzację, przeznaczoną na budownictwo, wpłaca się do Banku Przemysłowego w całości, niezależnie od tego, że suma zaliczonej amortyzacji jest wyższa niż przewidziana w limicie; zysk natomiast wpłaca się do Banku Przemysłowego w granicach rzeczywistej akumulacji, lecz w kwocie nie większej niż przewidziana w limicie, ponieważ część zysku ponadplanowego zalicza się z reguły na fundusz dyrektora, pozostała zaś część przekazuje się do budżetu państwowego.

Celem określenia kwoty odpisów amortyzacyjnych, która podlega wpłacie do Banku Przemysłowego, wystarczy znać wielkość odpisanej od początku roku amortyzacji, przeznaczonej na inwestycje; dla określenia zaś sumy faktycznego zysku, podlegającej wpłacie do Banku Przemysłowego, należy znać :

ogólną sumę zysku, przewidzianą w planie kwartalnym przedsiębiorstwa;

część zysku, przeznaczoną według planu kwartalnego do wpłaty do Banku Przemysłowego w danym kwartale;

całość zysku uzyskanego przez przedsiębiorstwo w danym kwartale.

Amortyzację wpłaca się do Banku Przemysłowego co miesiąc w równych częściach; zysk zaś wpłaca się: w pierwszym miesiącu kwartału - 20 %, w drugim - 35 % i w trzecim - 45 % planu kwartalnego (10, 20 i 29-go dnia każdego miesiąca w równych częściach)

Planowe wpłaty zysku koryguje się na podstawie otrzymywanych przez oddział (filie) Banku Przemysłowego raportów miesięcznych kwot zysku od początku kwartału.

Na podstawie raportu księgowości za pierwszy miesiąc kwartału następna rata kolejna - za drugi miesiąc - zwiększa się lub zmniejsza o różnicę pomiędzy sumą, która wpłynęła w pierwszym miesiącu, a sumą, przypadająca za tenże miesiąc na podstawie obliczenia faktycznego zysku za pierwszy miesiąc. Tak samo określa się wpłatę w trzecim miesiącu kwartału, na podstawie raportu za dwa miesiące. Wyjaśnimy to na przykładzie.

Kwartalny plan przedsiębiorstwa przewiduje zysk w wysokości 2 mln rb. Z kwoty tej - zgodnie z limitem podanym w formularzu Nr 5 na dany kwartał, wpłacie do Banku Przemysłowego celem wyko - rzystania na miejscu podlega 600 tys. rb. (30 % ogólnej kwoty zysku). W styczniu przedsiębiorstwo wpłaciło 20 % kwoty, wyznaczonoj przez plan kwartalny, czyli $(600 \text{ tys. rb.} \times 20) : 100 = 120 \text{ tys. rb.}$

W lutym oddział (filia) otrzymała od przedsiębiorstwa ra - port stwierdzający, że za styczeń przedsiębiorstwo otrzymało 500 tys. rb. zysku; ponieważ 30 % tej kwoty przeznaczono na inwesty - cje, to w styczniu przedsiębiorstwo, wychodząc z akumulacji fak - tycznej, powinno było wpłacić nie 120 tys. rb., lecz $(500 \text{ tys. rb.} \times 30) : 100 = 150 \text{ tys. rb.}$ W ten sposób oddział (filia) stwier - dza, że za styczeń nie dopłacono; $150 \text{ tys. rb.} - 120 \text{ tys. rb.} = 30 \text{ tys. rubli.}$

W lutym przedsiębiorstwo musi wpłacić 35 % zysku kwartalne - go, czyli $(600 \text{ tys. rb.} \times 35) : 100 = 210 \text{ tys. rb.}$, więcej niedopła - cone w styczniu 30 tys. rb., czyli ogółem 240 tys. rb. W marcu od - dział (filia) otrzymał raport, że za styczeń i luty zysk wyniósł 1,3 mln rb., z czego należało wpłacić na inwestycje 30 %, czyli $(1,3 \text{ mln. rb.} \times 30) : 100 = 390 \text{ tys. rb.}$, wpłacono zaś za styczeń i luty $120 \text{ tys. rb.} + 240 \text{ tys. rb.} = 360 \text{ tys. rb.}$ Tak więc kwota niedopłacona wynosi $390 \text{ tys. rb.} - 360 \text{ tys. rb.} = 30 \text{ tys. rb.}$

W marcu przedsiębiorstwo wpłacić powinno 45 % planu kwartalnego, czyli $(600 \text{ tys.rb.} \times 45) : 100 = 270 \text{ tys.rb.}$, więcej nie-
dopłacone za styczeń i luty 30 tys.rb., czyli ogółem 300 tys.rb.

Gdyby oddział (filia) zażądał od przedsiębiorstwa wpłaty całej tej sumy, to przedsiębiorstwo wpłaciłoby za kwartał I 360 tys.rb. + 300 tys.rb. = 660 tys.rb. przy kwartalnym planie, wynoszącym 600 tys.rb.

Ponieważ przedsiębiorstwo nie ma obowiązku wpłacać do Banku Przemysłowego większej sumy zysku, niż przewiduje limit kwartalny według formularza Nr 5, ^{więc} oddział (filia) żąda w marcu tylko 240 tys.rb. (600 tys.rb. - 360 tys.rb.).

Przy zastosowaniu wyłożonego tu trybu korygowania wpłat, wychodząc z faktycznej akumulacji, przedsiębiorstwo może wpłacić w ciągu dwóch miesięcy całą sumę, przewidzianą w kwartalnym limicie finansowania.

Celem uniknięcia tego ustalono, że kwota wpłat zysku za pierwsze dwa miesiące kwartału nie może przewyższać dwóch trzecich kwoty, przewidzianej w kwartalnym planie. W naszym przykładzie, gdzie plan kwartalny przewiduje wpłatę zysku w wysokości 600 tys. rb., suma wpłat za dwa miesiące nie może przewyższyć 400 tys.rb.

Wielkość zaliczonej amortyzacji, podlegającej wpłacie do Banku Przemysłowego, określa się co miesiąc narastającym saldem, poczynając od początku roku; wielkość zaś zysku zakumulowanego określa się od początku każdego kwartału.

Ażeby wyjaśnić różnicę pomiędzy obliczaniem zysku od początku roku i od początku kwartału, przytoczymy przykład następujący:

Przedsiębiorstwo, według planu na kwartał I osiągnąć miało 2 mln.rb. zysku. Z zysku tego podlegało wpłacie do Banku Przemysłowego na inwestycje 1,2 mln.rb. Przedsiębiorstwo zamiast zysku, przyniosło za I kwartał stratę w wysokości 400 tys.rb. Plan kwartału II przewiduje zysk w wysokości 3 mln.rb., z czego na inwestycje 1,8 mln.; faktycznie zaś przedsiębiorstwo otrzymało w II kwartale zysk w wysokości 2,4 mln.rb. Jeżeli wyjdziemy z kwoty zysku, zakumulowanej od początku roku, to obrachunek za I i II kwartał będzie wyglądał jak następuje: według planu przewidzia-

no na I półrocze zysk w wysokości 5 mln rb. (2 mln.rb.+ 3 mln.rb.) przypadło do wpłaty na inwestycje 3 mln.rb. (1,2 mln.rb.+ 1,8 mln.rb.), czyli 60 %. Faktycznie osiągnięty zysk za pierwsze półrocze wyniósł 2 mln.rb. (za pierwszy kwartał strata 400 tys.rb. i za drugi kwartał zysk 2,4 mln. rb.). To znaczy, że należało wpłacić na inwestycje (2 mln.rb. x 60) : 100 = 1,2 mln.rb.

Inny wynik otrzymamy, jeżeli obliczać będziemy zysk nie od początku roku, lecz za każdy kwartał. W tym przykładzie przedsiębiorstwo w I kwartale nie powinno nic wpłacać na inwestycje, ponieważ zamiast zysku poniosło straty. W drugim kwartale należało wpłacić na inwestycje zysk w wysokości (2,4 mln x 60) : 100 = 1,44 mln.rb. Tak więc przy obliczaniu zysku od początku kwartału oddział (filia) Banku Przemysłowego wymaga od przedsiębiorstwa wpłaty za kwartał II zysku w wysokości 1,44 mln.rb., zamiast 1,2 mln.rb., które przypadłyby przy obliczaniu zysku od początku roku.

Otrzymawszy limit finansowania na formularzu Nr 5 i ustaliwszy kwoty amortyzacji i zysku, przypadające do wpłaty na miejscu, oddział (filia) czuwa nad tym, by organizacje gospodarcze uiszczaly wpłaty równomiernie i w ustalonych terminach.

Nie później, niż dnia 20-go każdego miesiąca oddział (filia) otrzymuje od finansowanych przedsiębiorstw raport księgowości, w przepisanej przez Ministerstwo Finansów ZSRR formie, o dokonanych odpisach amortyzacyjnych i osiągniętym w ubiegłym miesiącu zysku, oraz ich podziale. Przedsiębiorstwo sporządza raport na podstawie sprawozdawczych bilansów działalności eksploatacyjnej i miesięcznych załączników do bilansów w takiej n.p. formie:

Do Nowosyberyjskiego oddziału Banku Przemysłowego

w Nowosybirsku.

Od Nowosyberyjskiego zakładu produkcji narzędzi podległego Ministerstwu budowy obrabiarek ZSRR

Adres

Rachunek rozliczeniowy Nr 01857 w Nowosyberyjskim oddziale (kantorze) Banku Państwa.

17 lipca 1947 r.

R a p o r t k s i ę g o w o ś c i

o wysokości zaliczonej amortyzacji i osiągniętego zysku oraz ich podziale na dzień 1.VII.1947 r.

I.

Rb.

1.	Suma amortyzacji na początek roku :	
a)	niedopłacona w banku specjalnym	-
b)	nadpłacona w banku specjalnym (wypełnia się tylko dla przedsiębiorstw autono- micznych, podległych bezpośrednio ministerstwu, -poz.26 instrukcji);	-
2.	Faktycznie zaliczono od początku roku do końca mie- siaca sprawozdawczego amortyzacji, podlegającej wpła- cie na inwestycje	2.500.000
3.	Faktycznie wpłacono amortyzacji na inwestycje od początku roku do końca miesiąca sprawozdawczego . .	2.400.000
	w tej liczbie :	
a)	przelano do centralnego zarządu, trustu, kombinatu	500.000
b)	wpłacono do banku specjalnego celem wydatkowania na miejscu	1.900.000
4.	Suma amortyzacji od początku roku do końca miesiąca sprawozdawczego :	
a)	niedopłacona do banku specjalnego (p.2 \pm p.1 - p.3)	100.000
b)	nadpłacona w banku specjalnym (p.3 - p.2 \pm p.1)	
	II.	
5.	Kwota całego zysku, przewidzianego przez plan kwar- talny	1.000.000
6.	Z sumy tej (p.5) przypada do wpłacenia, według planu, na inwestycje do banku specjalnego na miejscu . . .	400.000
7.	To samo w % całej kwoty zysku planowego (p. 6 : p.5 x 100)	40
8.	Suma całego faktycznie osiągniętego zysku od począt- ku kwartału do końca miesiąca sprawozdawczego (bez zysku ponadplanowego)	800.000
	wpłacenia do	
9.	Suma przypadająca do/banku specjalnego na miejscu z faktycznie otrzymanego zysku od początku kwartału do końca miesiąca sprawozdawczego (p.8 x p.7) . . .	320.000
10.	Suma zysku za kwartały poprzednie :	
a)	niedopłacona do banku specjalnego na miejscu . .	-
b)	nadpłacona w banku specjalnym na miejscu	50.000
11.	Razem przypada zysku do wpłaty do banku specjalnego na miejscu (p.9 \pm p.10)	270.000

12.	Wpłacono zysku do banku specjalnego na miejscu od początku kwartału do końca miesiąca sprawozdawczego . .	Rb 250.000
13.	Kwota zysku :	
a)	niedopłaconego do banku specjalnego na miejscu od początku roku do końca miesiąca sprawozdawczego (p. 11 - p.12)	20.000
b)	nadpłaconą do banku specjalnego na miejscu od początku roku do końca sprawozdawczego miesiąca (p.12 - p.11)	-

Wpłacono do banku po upływie sprawozdawczego miesiąca.

Kierownik przedsiębiorstwa /podpis/
Główny Księgowy / podpis/

Po sprawdzeniu formalnego udokumentowania i wypełnieniu raportu celowe jest zestawzić go z dawniej otrzymanymi ^{raportami} od tegoż przedsiębiorstwa. Zakładamy, że według raportu, złożonego bankowi za maj, suma faktycznie zaliczonej od początku roku amortyzacji wynosi 2,2 mln rb., czyli przeciętnie za miesiąc przedsiębiorstwo zaliczyło 2,2 mln.rb. : 5 = 440 tys.rb., w raporcie zaś, złożonym za czerwiec, zaliczona od początku roku amortyzację wykazano w kwocie 2,4 mln. rb., czyli za czerwiec zaliczono 2,4 - 2,2 mln.rb. = 200 tys.rb. Tak ostre zmniejszenie się zaliczonej . . . za czerwiec amortyzacji powinno zwrócić uwagę oddziału (filii), który musi wyjaśnić, co wywołało tę zniżkę: czy przedsiębiorstwo nie zrobiło błędu przy sporządzaniu raportu; czy nie zwiększono części amortyzacji, przeznaczonej na remont kapitalny. W tym ostatnim przypadku oddział (filia) sprawdza, czy podział amortyzacji pomiędzy inwestycje a remont kapitalny odpowiada zatwierdzonym dla przedsiębiorstwa normom. Jeżeli oddział (filia) stwierdzi, że podział nie odpowiada zatwierdzonym normom, to poleca on przedsiębiorstwu (a jeśli to będzie bezskuteczne, to organowi nadrzędnemu - centralnemu zarządowi lub trustowi), by zmieniło sumę odpisaną na inwestycje amortyzacji odpowiednio do zatwierdzonej dla przedsiębiorstwa normy.

Głównym zadaniem oddziału (filii) jest stwierdzenie, czy wpłacona suma amortyzacji lub zysku ściśle odpowiada akumulacji rzeczywistej. Jeżeli przedsiębiorstwo nie pokryło swego zadłużenia z tytułu wpłaty wkładów własnych, to oddział (filia) Banku żąda od przedsiębiorstwa niezwłocznej wpłaty należnej kwoty. Jeżeli zaś przedsiębiorstwo nie spełni żądania oddziału (filii), to przesyła

ona do miejscowego oddziału finansowego złożony przez przedsiębiorstwo raport zaliczonej amortyzacji i osiągniętego zysku, z prośbą o polecenie temu oddziałowi Banku Państwa, w którym przedsiębiorstwo ma swój rachunek rozliczeniowy, by ściągnął niewpłaconą sumę w trybie administracyjnym.

Wydział finansowy na podstawie otrzymanego raportu ma obowiązek dać dyspozycję Bankowi Państwa przelania niewpłaconych kwot na rachunek przedsiębiorstwa w oddziale (filii) Banku Przemysłowego.

Oddział (filia) Banku Państwa, po otrzymaniu takiej dyspozycji organu finansowego, powinien przelać odpowiednią kwotę do oddziału (filii) Banku Przemysłowego, poza kolejnością ogólną, a bezpośrednio po uiszczeniu płatności na rzecz budżetu.

Zdarzają się przypadki, że przedsiębiorstwo z tej lub innej przyczyny nie składa oddziałowi (filii) Banku Przemysłowego raportu księgowości. Jeżeli przy tym przedsiębiorstwo nie dopłaciło przewidzianej w planie sumy, to oddział (filia) żąda od właściwego centralnego zarządu lub trustu, by dał Bankowi Państwa zlecenie przymusowego ściągnięcia niedopłaconej kwoty wkładów własnych. Takiego samego zlecenia oddział (filia) może żądać w przypadku nieuiszczenia w terminie kolejnych wpłat planowych.

§ 5. Kontrola wpływu scentralizowanych wkładów własnych.

Mówiliśmy wyżej o tym, że przeznaczone na inwestycje kwoty amortyzacji i zysku danego przedsiębiorstwa skierować można na finansowanie inwestycji innego przedsiębiorstwa.

Redystrybucję tego rodzaju można przeprowadzać tylko w trybie planowym i uprawniona jest do tego tylko organizacja nadrzędna.

Kwoty amortyzacji i zysku przedsiębiorstwo przelewa na scentralizowany rachunek trustu albo centralnego zarządu w sposób następujący: Przedsiębiorstwo zleca Bankowi Państwa, by przelał z jego rachunku rozliczeniowego posiadane tam nadwyżki odpisów amortyzacyjnych lub zysku bezpośrednio na rachunek trustu lub centralnego zarządu w odpowiednim oddziale (filii) Banku Państwa. Po wpływie tych kwot na rachunek trustu (lub centralnego zarządu) trust (wzgl. zarząd) daje dyspozycję temu oddziałowi (filii) Banku Państwa, w którym posiada rachunek, by przelał te kwoty na jego rachunek w Banku Przemysłowym.

Przytoczymy przykład redystrybucji amortyzacji i zysku w trybie scentralizowanym. Stalinowskiemu oddziałowi okręgowemu Banku Przemysłowego przedstawiono limity (formularz Nr 5), obowiązujące podległe trustowi budowy; zgodnie z limitami źródłem finansowania są scentralizowane i miejscowe wkłady własne we wskazanej niżej wysokości.

Tablica Nr 5
(w tys. rb.)

B u d o w y	Na miejscu x)		scentralizowane	
	amortyzacja	zysk	amortyzacja	zysk
Nr 1 w Artemowsku	300	200	-	-
Nr 2 w Gorkowie	450	50	-	-
Nr 3 w Makiejewce	-	-	200	150

Budowy NNr 1 i 2 prowadzi się w przedsiębiorstwach czynnych, budowa zaś Nr 3 jest nowa i nie ma obiektów oddanych do eksploatacji. Przedsiębiorstwa, w których są prowadzone budowy Nr 1 i Nr 2, wpłacić powinny do wykorzystania na miejscu 750 tys. rb. amortyzacji i 250 tys. rb. zysku. Budowa zaś Nr 3 nie wpłaca ani amortyzacji ani zysku i jest finansowana z otrzymywanych przez trust środków własnych innych przedsiębiorstw. Skąd zjednoczenie czerpie środki na finansowanie budowy Nr 3? Przedsiębiorstwo z siedzibą w Gorkowie, którego inwestycje według planu na I kwartał wynoszą 500 tys. rb., dysponuje w I kwartale przeznaczonymi na budownictwo środkami własnymi w wysokości 650 tys. rb., mianowicie z amortyzacji 450 tys. rb., z zysku 200 tys. rb., a więc ma ono wolny zysk (którego nie wykorzystuje dla budowy własnej) w wysokości 150 tys. rb. Trust daje swemu przedsiębiorstwu w Gorkowie dyspozycję przelewać w ustalonych terminach 150 tys. rb. na rachunek tegoż trustu w oddziale (kantorze) Banku Państwowego w Stalinie.

Środki te nie wystarczają jednak na finansowanie budowy Nr 3, której inwestycje pochłona w I kwartale 350 tys. rb. Trust posiada jednak jeszcze przedsiębiorstwo w Mariupolu, które nie

x) Akumulowane i wykorzystywane na miejscu przez przedsiębiorstwo (przyp. tłum.)

planuje inwestycji w I kwartale. Przedsiębiorstwo to uruchomiono niedawno i wykorzystuje ono swe odpisy amortyzacyjne tylko w części, przeznaczonej na remont kapitalny.

W ciągu pierwszego kwartału przedsiębiorstwo w Mariupolu odpisze 200 tys. rb. amortyzacji, przeznaczonej na inwestycje. Trust poleca przedsiębiorstwu w Mariupolu przelać tę sumę na rachunek trustu w oddziale (kantorze) Banku Państwa w Stalino.

W miarę wpływu środków od przedsiębiorstw w Gorłowie i Mariupolu na rachunek trustu w oddziale (kantorze) Banku Państwa, trust daje temu oddziałowi zlecenie przelewu tych środków do okręgowego oddziału (kantorowi) Banku Przemysłowego w Stalino. Ażeby zaś Mackiejewski oddział Banku Przemysłowego mógł finansować budowę Nr 3, oddział ten powinien otrzymać od oddziału (kantoru) Banku Przemysłowego w Stalino zawiadomienie o wpływie na scentralizowany rachunek trustu przewidzianych w limitach kwot.

Trusty, kombinaty lub zarządy centralne wpłacać muszą scentralizowaną amortyzację i zysk na swe rachunki w oddziałach (filiach) Banku Przemysłowego w tych samych terminach i w tejże wysokości, jakie są przewidziane dla wpłat własnych środków przedsiębiorstw na miejscu.

Wpłaty scentralizowanego zysku koryguje się co miesiąc w tym samym trybie, jak wpłaty zysku w miejscu i w terminach, odpowiadających terminom składania raportów księgowości (terminy te wskazane są niżej).

Oddział (filia) Banku Przemysłowego czuwa nad terminowym wpływem od obsługiwanego przez nią trustu na jego scentralizowany rachunek w Banku Przemysłowym odpisów amortyzacyjnych i zysku w wysokości, przewidzianej w limitach (formularz Nr 5). Jeżeli w ciągu miesiąca zaplanowane wpłaty nie wpływają od trustu na jego rachunek w oddziale (filii) Banku Przemysłowego co dekadę i w ustalonej wysokości, to oddział (filia) żąda od centralnego zarządu, któremu podlega trust, by dał on Bankowi Państwa dyspozycję przymusowego przelewu z rachunku trustu przypadających od niego kwot.

Może się zdarzyć, że trust nie wpłaca do Banku Przemysłowego wkładów własnych z braku środków na swym rachunku w Banku Państwa, ponieważ przedsiębiorstwa nie dokonały w terminie przelewu na

rzecz trustu. W tym przypadku oddział (filia) Banku Przemysłowego żąda od trustu, by dał on Bankowi Państwa zlecenie przymusowego ściągnięcia odpowiedniej kwoty z rachunków przedsiębiorstw.

Po upływie miesiąca oddział (filia) Banku Przemysłowego żąda od trustów, kombinatów i centralnych zarządów, wpłacających scentralizowane wkłady własne, ażeby złożyły one raporty księgowości, według zatwierdzonego przez Ministerstwo Finansów ZSRR wzoru, dotyczące wielkości zaliczonej amortyzacji i osiągniętego zysku w zakresie przedsiębiorstw i organizacji gospodarczych, które wpłacają, zgodnie z planem, amortyzację i zysk do dyspozycji zarządu centralnego, trustu, kombinatu, celem redystrybucji na inwestycje dla innych przedsiębiorstw.

Do Kujbyszewskiego oddziału okręgowego Banku Przemysłowego

Kujbyszew

Od Kujbyszewskiego trustu "Strojnateriak"

Adres

Rachunek rozliczeniowy Nr 18564 w Kujbyszewskim oddziale (kantorze) Banku Państwa.

dn. 25. IV.1947

Raport księgowości

w sprawie zaliczonej amortyzacji i osiągniętego zysku w zakresie przedsiębiorstw i organizacji gospodarczych, które wpłacają amortyzację i zysk do dyspozycji zarządu centralnego, trustu, kombinatu, celem redystrybucji tych środków na inwestycje innych przedsiębiorstw na dzień 1.IV.1947 r

I

Rb.

1. Suma amortyzacji w zakresie całego centralnego zarządu, na początek roku (art.26 instrukcji)

- a) niedopłacona do banku specjalnego
- b) wpłacona do banku specjalnego w nadmiarze

2. Suma (odpisów) amortyzacji, przypadająca do wpłacenia przez centralny zarząd na jego rachunek w banku specjalnym w okresie od początku roku do końca miesiąca sprawozdawczego

900.000

W tej liczbie :

- a) faktycznie zaliczona amortyzacja przedsiębiorstw, które wpłacają swą amortyzację w całości do dyspozycji centralnego zarządu

550.000

Rb.

b) faktycznie przelane do dyspozycji centralnego zarządu sumy amortyzacji pozostałych przedsiębiorstw 350.000

3. Faktycznie wpłynęło amortyzacji na inwestycje od początku roku do końca miesiąca sprawozdawczego na rachunek centralnego zarządu w banku specjalnym 850.000

4. Suma amortyzacji od początku roku do końca miesiąca sprawozdawczego :

a) niedopłacona na rachunek centralnego zarządu do banku specjalnego (p.2 ± p.1 - p.3) 50.000

albo :

b) nadpłacona na rachunek centralnego zarządu do banku specjalnego (p.3 - p.2 ± p.1) -

II.

5. Suma całego zysku przewidziana w kwartalnych planach przedsiębiorstw i organizacji gospodarczych, obowiązujących do wpłacenia części zysku do dyspozycji zarządu centralnego na inwestycje innych przedsiębiorstw. . 8.000.000

6. Z kwoty powyższej (p.5) przypada zgodnie z planem do wpłacenia przez centralny zarząd na jego rachunek w banku specjalnym 2.000.000

7. Ta sama kwota w stosunku procentowym do całej zaplanowanej sumy zysku wymienionych przedsiębiorstw i organizacji gospodarczych (p.6 : p.5 x 100) 25

8. Kwota całego zysku osiągniętego faktycznie przez wymienione przedsiębiorstwa i organizacje gospodarcze od początku kwartału do końca miesiąca sprawozd. 6.000.000

9. Kwota, przypadająca do wpłacenia przez centralny zarząd z faktycznie osiągniętego zysku na jego rachunek w banku specjalnym od początku kwartału do końca miesiąca sprawozdawczego (p.8 x p.7) 1.500.000

10. Suma zysku za kwartały poprzednie :

a) niedopłacona na rachunek centralnego zarządu do banku specjalnego -

b) nadpłacona na rachunek centralnego zarządu do banku specjalnego -

11. Suma zysku, przypadająca ogółem do wpłaty na rachunek zarządu centralnego w banku specjalnym od początku roku (p.9 ± p.10) 1.500.000

12. Wpłacono zysku na rachunek centralnego zarządu w banku specjalnym od początku kwartału do końca miesiąca sprawozdawczego 1.500.000

13. Suma zysku :

- a) niedopłacona na rachunek centralnego zarządu w banku specjalnym (p.11 - p.12)
Od początku roku do końca miesiąca sprawozdawczego (p.11 - p.12)
albo
- b) suma nadpłacona na rachunek centralnego zarządu w banku specjalnym od początku roku do końca miesiąca sprawozdawczego (p.12 - p.11)

Rb.

U w a g a: Wpłacono do banku po zakończeniu miesiąca
sprawozdawczego

Dyrektor zarządu centralnego, zjednoczenia kombinatu / podpis /

Główny Księgowy / podpis /

Trusty i kombinaty składać powinny raporty nie później, niż 27-go dnia miesiąca, następującego po miesiącu sprawozdawczym, zarządy zaś centralne - nie później, niż w ciągu 40 dni od upływu miesiąca sprawozdawczego.

Formularz raportu, składanego przez centralny zarząd, trust lub kombinat różni się nieco od formularza raportu składanego przez przedsiębiorstwo, szczególnie w części, dotyczącej wysokości zaliczonych odpisów amortyzacyjnych.

Podawana w dziale I raportu (p.2) kwotę amortyzacji, przypadająca do wpłaty na rzecz trustu, oblicza się przez sumowanie pozycji następujących :

faktycznie zaliczonych na budownictwo odpisów amortyzacyjnych przedsiębiorstw, dla których nie są przewidziane inwestycje, a więc przelane są one całe amortyzacje, przypadające na inwestycje, na rachunek trustu;

sumy amortyzacji faktycznie przelanej na rachunek trustu przez pozostałe przedsiębiorstwa, dla których planuje się inwestycje.

Czyż się tłumaczy ta różnica ?

Dlatego odnośnie przedsiębiorstw, nie planujących inwestycji, trust musi wpłacić zaliczona przez te przedsiębiorstwa sumę odpisów amortyzacyjnych, niezależnie od kwot przelanych na jego rachunek faktycznie, a w zakresie przedsiębiorstw, dla których są przewidziane inwestycje trust wpłacić musi tylko fak-

tycznie przelana przez przedsiębiorstwo na jego rachunek amortyzacji.

Wynika to stąd, że przedsiębiorstwa inwestujące muszą skła-
dać miejscowemu oddziałowi (filii) Banku Przemysłowego raporty
zaliczonej amortyzacji. Jak zaznaczyliśmy wyżej, oddział (filia)
Banku Przemysłowego sęda przy tym od przedsiębiorstwa wpłacenia
całej zaliczonej na inwestycje sumy odpisów amortyzacyjnych, z
wyjątkiem sumy faktycznie przełanej na rachunek trustu. To znaczy,
że jeśli przedsiębiorstwo z jakiegokolwiek przyczyny nie przełalo
na rachunek trustu swej amortyzacji, to ta ostatnia powinna być w
całości wpłacona do miejscowego oddziału (filii) Banku Przemysł-
owego. Jasne jest, że odośnie przedsiębiorstw, dla których sa prze-
widziane inwestycje, można sęda od trustu tylko faktycznie przełan-
nej na jego rachunek (odpisów) amortyzacji, ponieważ pozostała część
amortyzacji sęda oddziały (filie), obsługujące te przedsiębior-
stwa.

Inaczej rzecz się ma z przedsiębiorstwami, które w danym okre-
sie nie inwestują i od których miejscowy oddział (filia) Banku
Przemysłowego nie otrzymuje raportów i zaliczonej amortyzacji i nie
kontroluje ich wpłat do banku. Trust sam musi zabezpieczyć sobie
przelew na jego konto w Banku Państwa całą sumę odpisów amortyza-
cyjnych, zaliczona przez te przedsiębiorstwa na cele inwestycyjne i
wpłacić ja w całości do Banku Przemysłowego. Oddział (filia) Banku
Przemysłowego, właściwy dla siedziby trustu, żada od trustu całej su-
my zaliczonej faktycznie amortyzacji tych przedsiębiorstw, niezależ-
nie od tego, czy przekazały one swa amortyzację trustowi.

Podamy przykład sporządzania raportu, składanego przez trust
w zakresie wpłat scentralizowanych. Trust musiał wpłacić w I kwar-
tale do oddziału (kantoru) Banku Przemysłowego sumę scentralizowanej
amortyzacji w wysokości 900 tys.rb., faktycznie zaś wpłacił do 1
kwietnia (od początku roku) zaledwie 850 tys.rb. Sytuacja w przed-
siębiorstwach, podległych trustowi, jest następująca :

Tablica Nr 6

(w tys.rb.)

Przedsiębiorstwo	Amortyzacja, przy padająca do prze lewu na scentra lizowany rachu nek trustu	Zaliczono amor tyzacji przed siębiorstw nie inwestujących	Amortyzacja przelana na rachunek tru stu w Banku Państwa
Nr 1 - inwestujące	100	-	50
Nr 2 - inwestujące	100	-	100
Nr 3 - inwestujące	250	-	200
Nr 4 - nieinwestujące	200	200	100
Nr 5 - nieinwestujące	550	350	250

Przedsiębiorstwa NNr 1, 2 i 3 powinny były planu ^{według} przelać na scentralizowany rachunek trustu 450 tys.rb., przelały zaś w rzeczywistości 350 tys.rb. Ponieważ przedsiębiorstwa te inwestują, przeto niedopłacona przez nie trustowi kwotę 100 tys.rb. ściągnąć powinny miejscowe oddziały (filie) Banku Przemysłowego, a więc za dać ich od trustu nie należy. Oto dlaczego dla tych trzech przed siębiorstw przyjmuje się tylko faktyczne przelewy na rzecz trustu, czyli 350 tys.rb. W stosunku do przedsiębiorstw NNr 4 i 5, które nie inwestują, trust ma obowiązek wpłacić całą zaliczoną przez nie sumę odpisów amortyzacyjnych, przeznaczoną na inwestycje, czy li 550 tys.rb., pomimo, że przedsiębiorstwa te przelały faktycznie na rzecz trustu tylko 350 tys.rb. Tak więc w raporcie, składanym przez trust, powinien on podać następująca sumę odpisów amortyza cyjnych, która musi być przelana na scentralizowany rachunek w od działle (kantorze) Banku Przemysłowego :

przedsiębiorstw, których nie inwestują i które muszą wpłacać całą sumę swoich odpisów amortyzacyjnych na rachunek trustu 550 tys.rb.

przedsiębiorstw, które inwestują-faktycznie przelana na ra chunek trustu w Banku Państwa sumę amortyzacji czyli 350 " "

razem 900 tys.rb.

Ponieważ zaś trust wpłacił w rzeczywistości tylko 850 " "

przeto musi on wpłacić dodatkowo do oddziału (kantoru)

Banku Przemysłowego 50 " "

Dział II raportu, składanego do Banku Przemysłowego przez trust, wypełnia się w ten sam sposób, jak raport, który składają przed siębiorstwa. Różnica polega tylko na tym, że w raporcie trustu dane,

dotyczący zysku, podaje się nie dla każdego przedsiębiorstwa osobno, lecz sumarycznie dla wszystkich przedsiębiorstw, które w myśl planu wpłacać powinny zysk na rachunek zjednoczenia. Zysk faktyczny oblicza się tu, jako suma wynikowa (strat i zysków) w postaci salda, obejmującego wszystkie przedsiębiorstwa trustu, które wpłacają przypadające na nie sumy na jego rachunek w Banku Przemysłowym; straty jednych przedsiębiorstw pokrywa się wtedy zyskiem (również ponadplanowym) innych.

W przypadku stwierdzenia - na podstawie otrzymanego od trustu raportu - zaległości i odmówienia przez trust wpłaty przypadającej od niego sumy, oddział (filia) Banku Przemysłowego składa raport właściwemu wydziałowi finansowemu z wnioskiem o polecenie Bankowi Państwa, by ściągnął on w trybie administracyjnym należne sumy z rachunku rozliczeniowego trustu.¹⁾

§ 6. Regulowanie rozrachunków z tytułu wkładów własnych w ciągu i po zakończeniu roku.

Zdarza się czasem, że organizacja gospodarcza wpłaca własne środki z opóźnieniem, które wychodzi nawet poza granice kwartału. Zdarzają się również przypadki, gdy przedsiębiorstwo lub trust, przed ustaleniem wielkości zakumulowanego zysku i zaliczonej amortyzacji wpłaca z tego tytułu sumy, przekraczające akumulację faktyczną. Bywa i tak, że to samo przedsiębiorstwo lub trust wpłaca mniejszą sumę amortyzacji niż zaliczyło, ale większą sumę zysku, niż go zakumulowało.

Jak w tych przypadkach reguluje się rozrachunki z organizacjami gospodarczymi? Przede wszystkim zaznaczyć należy, że oddziały (filie) Banku Przemysłowego prowadzi rozrachunki osobno z trustem (kombinatem, centralnym zarządem), który wpłaca scentralizowane wkłady własne i osobno z jego przedsiębiorstwami, wpłacającymi własne wkłady w swych siedzibach.

Zakładamy, że przedsiębiorstwa, wpłacające amortyzacje na miejscu, mają w końcu pierwszego kwartału zaległość w wysokości 100 tys., a jednocześnie trust, któremu podlegają te przedsiębiorstwa, przelał do oddziału (filii) Banku Przemysłowego w trybie scentralizowanych

1) Dyspozycje ściągnięcia w trybie administracyjnym z rachunków zarządów centralnych daje Ministerstwo Finansów ZSRR lub republiki radzieckiej zależnie od tego, komu podlega dany zarząd centralny.

wpłat o taką kwotę za dużo. Wówczas każdy z dwóch wchodzących w grę oddziałów (filii) Banku Przemysłowego, reguluje rozrachunki z tą jednostką, dla której jest właściwy terytorialnie, nie kompensując wzajemnie rozliczeń w ramach trustu jako całości. Oddziały (filie) więc właściwe terytorialnie dla danych przedsiębiorstw badają wpłaty zalegających sum, oddział (filia) zaś obsługujący trust zalicza nadmiernie wpłaconą kwotę na rachunek następnej wpłaty trustu.

Wyjątki z tego trybu postępowania dozwolone są tylko po zakończeniu roku i tylko w zakresie wpłat amortyzacji. Po zakończeniu roku oddział (filia) nie zgłasza roszczeń do przedsiębiorstw, które nie wpłaciły w całości amortyzacji za rok ubiegły, z wyjątkiem przedsiębiorstw, podległych bezpośrednio ministerstwu, z którymi regulują rozrachunki roczne na miejscu oddziały (filie) obsługujące te przedsiębiorstwa.

Natomiast oddział (filia) obsługujący trust (kombinat, zarząd centralny), ustala - na podstawie otrzymanego od tegoż trustu raportu - stan wpłat odpisów amortyzacyjnych w zakresie trustu w całości za pełny rok ubiegły i reguluje już w roku następnym swe rozrachunki z trustem przy kolejnych wpłatach trustu z tytułu scentralizowanej amortyzacji (nadpłaconą lub niedopłaconą kwotę amortyzacji w ramach trustu jako całości, wykazuje się w p.l. raportu, składanego w roku następnym).

Kwotę nadmiernie wpłaconej amortyzacji za rok ubiegły zalicza się na rachunek scentralizowanych wpłat trustu (kombinatu, centralnego zarządu), przypadających w bieżącym roku, w braku zaś wpłat scentralizowanych - na rachunek wpłat przedsiębiorstw, odpowiednio do wskazań trustu (kombinatu, zarządu centralnego). W tym samym trybie ściągają się niewpłacone kwoty amortyzacji za rok ubiegły.

W przypadku zaległości za rok ubiegły wpłatę odpisów amortyzacyjnych, dokonaną w roku bieżącym, zalicza się przede wszystkim na umorzenie tej zaległości i księguje się na dochód odpowiedniego budżetu.

Zarówno w zakresie zysku miejscowego jak i scentralizowanego za rok ubiegły oddziały (filie) Banku Przemysłowego nie przeprowadzają po zakończeniu roku rozrachunków, nie żądają ani wpłaty zaległej kwoty zysku z roku ubiegłego, ani nie zaliczają nadmier-

nie wpłaconych sum zysku na rachunek roku bieżącego. Rozrachunki z tytułu zysków roku ubiegłego przeprowadza z przedsiębiorstwami i trustami Ministerstwo Finansów ZSRR, ministerstwa republik związkowych i ich organa miejscowe.

W ciągu roku sumę zaległości z tytułu wpłat zysku i odpisów amortyzacyjnych, która wpłacono do oddziału (filii) za ubiegły miesiąc lub kwartał, zalicza się - obok środków, wpłaconych w danym miesiącu lub kwartale - na finansowanie budownictwa w granicach, przewidzianych w limitach (formularz Nr 5). Wpłacone nadwyżki (ponad sumę przypadającą amortyzacji i zysków) zalicza się na dobro rachunku wpłat za kwartał następny, jeżeli plan danego przedsiębiorstwa lub organizacji gospodarczej przewiduje na następny kwartał wpłaty środków własnych. W innych przypadkach nadwyżkę wpłaconego zysku zwraca się przedsiębiorstwu lub organizacji gospodarczej.

Rozumie się samo przez się, że nadwyżki wpłaconych sum zwrócone być mogą tylko w tym przypadku, gdy przedsiębiorstwo (a przy wpłatach scentralizowanych trust) ma na swym rachunku niewykorzystane środki, przeznaczone na budowę. Nadwyżek wpłaconych odpisów amortyzacyjnych nie zwraca się. Z nadwyżki, wpłaconych przez przedsiębiorstwo (trust) odpisów amortyzacyjnych, pokryć można niedopłatę tegoż przedsiębiorstwa (trustu) w zakresie zysków, albo odwrotnie - z nadwyżki zysków pokryć niedopłaconą sumę amortyzacji.

Limity inwestycyjne zamyka się w końcu każdego roku. Na mocy każdorazowych decyzji rządu limity te mogą być zamykane i w ciągu roku. W tych przypadkach rozrachunki z tytułu wkładów własnych reguluje się w sposób następujący. Wszystkie niewpłacone ku chwili zamknięcia limitów kwoty odpisów amortyzacyjnych i zysku-miejscowego i scentralizowanego - wpłacone być muszą do instytucji Banku Przemysłowego. Wpłacone po zamknięciu limitów środki własne kieruje się przede wszystkim na pokrycie niedopłat za poprzedni okres. Środków tych w związku z zamknięciem limitów nie wolno wypłacać budowom i organizacjom gospodarczym, lecz zarząd Banku Przemysłowego (a w zakresie budów o znaczeniu republikańskim i miejscowym - właściwe jego oddziały - kantory) przeznaczają je na zmniejszenie wydanych na inwestycje środków budżetowych.

§ 7. Inne źródła finansowania.

Do innych źródeł finansowania należą: środki, pochodzące ze zbycia okazynego (przy robotach budowlanych) wydobytych kopalin; wpływy ze zbycia mienia przedsiębiorstw czynnych; materiały, otrzymane z rozbiórki zniszczonych gmachów i zabudowań; środki z likwidacji mienia, należącego do budów; odpisy amortyzacyjne od wartości środków trwałych budów oraz oszczędności osiągnięte przy prowadzeniu budowy sposobem gospodarczym.

Okazyjne wydobywanie kopalin zachodzi przy robotach górniczych w przemyśle węglowym, w hutnictwie żelaznym i metali kolorowych oraz przy budowie przedsiębiorstw torfowych w toku prowadzenia robót przygotowawczych na bagnach. W toku robót górniczych przy przekopywaniu szybów lub budowaniu i rozszerzaniu kopalń wydobywa się węgiel, zbywany zwykle w tym samym trybie jak węgiel, wydobywany przy eksploatacji kopalń. Ponieważ koszt robót górniczych pokrywa się z dotacji na inwestycje, przeto zrozumiałe jest, że sumy, wpływające ze sprzedaży kopalin, wydobytych okazynie, po pokryciu związanych z tą sprzedażą kosztów, muszą być zwrócone bankowi i planuje się je, jako jedno ze źródeł finansowania inwestycji. Wpływy ze zbytu okazynego wydobywania kopalin Bank Przemysłowy kontroluje w tym samym trybie, jak wpływy własnych wkładów organizacji gospodarczych (amortyzacja, zysk), czyli kontrola ta opiera się na otrzymywanych od przedsiębiorstw i budów comiesięcznych raportów dot. wydobywania okazynego kopalin oraz sum uzyskanych z ich realizacji (po wyłączeniu kosztów, związanych z realizacją). Wpływy z realizacji mienia przedsiębiorstw czynnych traktować należy jako jedną z form mobilizacji zasobów wewnętrznych, ale zasobów nie ze sfery budownictwa, lecz podstawowej działalności przedsiębiorstwa. Wpływy te przy opracowywaniu finansowych planów ministerstw mogą być przeznaczone na pozaplanowe inwestycje, przewidziane w uchwale RKL ZSRR z dn. 19. IX. 1935 r. Wolną część wpływów z realizacji mienia bierze się pod uwagę w planie finansowym jako jedno ze źródeł finansowania planowych nakładów inwestycyjnych.

W okręgach, które były pod okupacją niemiecką duże znaczenie ma planowanie i ewidencja sum, wpływających za materiały, otrzymane przy rozbiórce zburzonych budynków i urządzeń. Organizacje bu-

dowlane na wielką skalę wykorzystują te materiały w robotach przy odbudowie obiektów zniszczonych. Bank Przemysłowy, drogą systematycznych rewizji na miejscu kontroluje, czy właściwie i we właściwym czasie zaprzysiężowano takie materiały oraz czy potracono odpowiednie sumy przy rozrachunkach za wykonane roboty.

Wpływy z likwidacji mienia są to tak zwane sumy zwrotne z trzeciej części kosztorysu generalnego, które wpłynąć powinny w danym roku planowym z likwidacji tymczasowych budowli i urządzeń, mechanizmów budowlanych, inwentarza środków przewozu, w związku z zakończeniem budowy lub jej części.

Plany finansowe przewidują również odpisy amortyzacyjne w zakresie środków trwałych budowli. Odpisy te wlicza się do kalkulacji kosztu budownictwa. Budowy nie wpłacają do banku swych odpisów amortyzacyjnych, naturalnym więc jest, że zapotrzebowanie środków finansowych zmniejsza się o odpowiednie kwoty. Finansowanie inwestycji wolno jednak zmniejszyć nie o całą sumę odpisów amortyzacyjnych; remont kapitalny środków trwałych, używanych przy budownictwie, nie jest objęty ogólnym planem inwestycyjnym i wykonywa się ^{go} wyłącznie z części odpisów amortyzacyjnych. Dlatego w finansowanych planach inwestycyjnych brać można pod uwagę tylko wolną część sum odpisów amortyzacyjnych, czyli część, pozostała po odjęciu wydatków na remont kapitalny.

Przy opracowywaniu kosztorysów do projektu technicznego uwzględnia się w kalkulacji kosztu robót budowlano-montażowych również planową akumulację. Organizacje zleceńbiorecze przeznaczają tę akumulację na pokrycie zaplanowanych potrzeb.

Ponieważ plan inwestycyjny dla obiektów, budowanych sposobem gospodarczym, opracowuje się w cenach kosztorysowych, przeto przewidziana w kosztorysach akumulacja zmniejsza potrzebę środków do finansowania inwestycji, co uwzględnia się przy ustalaniu limitów (formularz Nr 5).

Przez analogię z akumulacją planową, w limitach (formularz Nr 5) przewiduje się dla robót, wykonywanych sposobem gospodarczym, zmniejszenie kosztu robót budowlano-montażowych. Zadanie to daje się poszczególnym budowom w dostosowaniu do ogólnego zadania, przewidzianego w narodowym planie gospodarczym.

§ 8. Tryb przekazywania środków budżetowych, asygnowa-
nych na inwestycje.

Dotacje z budżetu państwowego na inwestycje dla poszczególnych ministerstw i resortów ZSRR i RSFRR, zatwierdzone na każdy kwartał, ministerstwa finansów ZSRR i RSFRR przelewają na rachunek Banku Przemysłowego w Banku Państwa. Dotacje z budżetu państwowego i z budżetów terenowych przeznaczone na finansowanie inwestycji budów podległych władzom republikańskim (prócz RSFRR) i miejscowym, przelewają ministerstwa finansów republik związkowych i miejscowe oddziały finansowe właściwym oddziałom (filialom) Banku Przemysłowego na ich rachunki w Banku Państwa.

Niewykorzystane w ciągu roku sprawozdawczego środki, niezależnie od ich pochodzenia (dotacje budżetowe, czy wkłady własne), przelewa Bank Przemysłowy po zakończeniu roku na rachunki budżetowe ministerstw finansów lub miejscowych oddziałów finansowych; ze środków tych budowy nie mogą korzystać w roku następnym. Wyjątki z tego przepisu dozwolone są w stosunku do budów, prowadzonych w najodleglejszych miejscowościach RSFRR, wymienionych w uchwale RKL ZSRR z dn. 28 listopada 1934 r. Dla budów tych ustala się dwumiesięczny okres ulgowy, w którym wolno jest korzystać z kredytów roku poprzedniego, z tym jednak, że pozostałości środków wolno w ciągu tego okresu wykorzystać tylko na rozliczenia związane z wykonaniem robót roku poprzedniego.

§ 9. Mobilizacja zasobów wewnętrznych.

Przy opracowaniu rocznych i kwartalnych planów finansowania inwestycji określa się kwotę środków obrotowych, niezbędnych dla budownictwa, według ustalonych normatywów. Zredukowanie faktycznie posiadanych w budownictwie środków obrotowych (materiałów, środków w rozliczeniu) wysokości normalnego zapotrzebowania, umożliwia odpowiednie zmniejszenie dotacji na finansowanie inwestycji.

Dotacje, kierowane na finansowanie inwestycji kosztem zmniejszenia środków obrotowych budownictwa, planuje się jako jedno ze źródeł finansowania, przewidzianych w pozycji "Mobilizacja zasobów wewnętrznych".

Jeżeli budownictwo odczuwa potrzebę zwiększenia środków obrotowych, to w limitach finansowania przewiduje się dotacje dodatkowe ponad kwotę, konieczną do wykonania planu inwestycyjnego. Dotacje przeznaczone na zwiększenie środków obrotowych budownictwa planuje się w pozycji "Unieruchomienie zasobów wewnętrznych".

